

[Gade]

Jeg forstår landbrugsministerens sidste betragtninger – om, at vi under udvalgsarbejdet kan drøfte satsen for støtten til økologisk landbrug – sådan, at der er et tilsagn om, at man vil gå ind i drøftelser om at sætte satsen op. Så er der da kommet lidt ud af, at vi fra starten har stillet os lidt kritisk netop med hensyn til dette punkt i lovforslaget.

I øvrigt rummer lovforslaget en hel række elementer, som vi synes det er nødvendigt at få gennemført.

Til sidst en lille betragtning i anledning af, at tilskuddet til den permanente brak kun skal gå til Himmerland. Her er igen et punkt, hvor jeg synes vi har brug for en diskussion om storbygrundvandsressourcer og etablering af ådale, hvor vi også kan få vandløbenes selvrensende effekt ind i billedet.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Når de tre amter har været nævnt, skyldes det, at det var de tre amter, man nævnte i Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling. Jeg kan altså henvise til det udvalgsarbejde, som vi alle sammen var enige om.

Så vil jeg gerne sige med hensyn til de 2.800 kr., som hr. Gade mener at man kan give til økologisk landbrug ifølge dette her, at det er ikke korrekt. Hvis man skal op på det fulde beløb, er det, som hr. Henrik Dam Kristensen tidligere nævnte, f.eks. i form af tilskud til sen høst af visse afgrøder og enge af hensyn til fuglereder m.v. Det er ikke tiltænkt egentligt økologisk landbrug.

Men jeg vil gerne bede hr. Gade gøre sig en totalovervejelse. Hvis man virkelig gik op til så højt et beløb i tilskud til økologisk landbrug, ville der jo blive meget mindre til ekstensivering i øvrigt, og det vil sige, at den voldsomme nedsættelse af gødningsforbruget på de 130.000 ha ikke ville kunne gennemføres, for så ville der ikke være penge til det. Og hvad tjener miljøet bedst totalt set: at vi nedsætter gødningsforbruget væsentligt på 130.000 ha, eller at vi giver et meget stort tilskud til økologisk landbrug, som så ikke kunne gives til ret mange?

Der er altså også en total miljøpåvirkning i dette her, som vi skal se på. Jeg ønsker alt godt for det økologiske landbrug, jeg vil være med til at skubbe det frem på mange måder, men jeg mener, det er korrekt, at forbrugene skal

betale en ekstra pris for de varer, der kommer ud af det, for økologerne fremhæver jo også selv, at de er bedre – i deres øjne i hvert fald – end de varer, der i øvrigt tilbydes forbrugerne. Det tror jeg er en rimelig og rigtig betragtning.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg tror ikke, forbrugerne ville have noget imod, at økologiske produkter blev billigere.

Men jeg skal blot sige til landbrugsministeren, at for SF er det en tobenet strategi. Der er miljøforbedringer for hele landbruget, og så er der en prioritering af det økologiske landbrug. Begge dele er nødvendige, og begge mål skal forfølges. Det, vi mener er skavanken ved dette lovforslag, er, at man efter vores opfattelse ikke har fundet balancen; det økologiske landbrug burde prioriteres højere.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg kan godt give ret i, at det er en tobenet strategi, men pengepungen er den samme, og det er det samme antal kroner, vi har med at gøre. Så skal vi finde den rette balance, og det er jeg villig til at drøfte under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v. og realkreditlov. (Afskaffelse af ministerudpegede bestyrelsesmedlemmer i pengeinstitutter og realkreditinstitutter).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 1/12 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Trøjborg):

Fremskridtspartiets forslag til afskaffelse af offentlige repræsentanter i pengeinstitutter og realkreditinstitutter er en uændret genfremsættelse af det af Fremskridtspartiet fremsatte lovforslag nr. L 218 af 31. januar 1992, der blev forkastet. Kun Fremskridtspartiet stemte for.

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at regeringen går ind for, at pengeinstitutter og realkreditinstitutter skal have offentlige repræsentanter. Som ordføreren for forslagsstillerne ved, var det samme overbevisning, der førte til, at et flertal af partier under behandlingen af forsikringslovgivningen kort før jul fik indsat en bestemmelse om, at der også skal være offentlige repræsentanter i forsikringsaktieselskaber og pensionsaktieselskaber. Dette vil dog først træde i kraft den 1. august 1993. Såvel forsikringsselskaber og realkreditinstitutter som pengeinstitutter er så store finansielle enheder og påvirker det danske samfund så meget, at det er rimeligt med en offentlig repræsentant.

Finansielle institutter arbejder med betroede midler, og offentlige repræsentanter er medlemmer, der er udpeget til at varetage bl.a. samfundsinteresser. Selv om offentlige repræsentanter har samme rettigheder og pligter som andre bestyrelsesmedlemmer, har de mulighed for i bestyrelsen specielt at lægge vægt på disse samfundsinteresser og kan ad den vej påvirke den øvrige bestyrelse til at træffe de beslutninger, der gavner indskyderne og de betroede midler bedst.

Vi er som sagt tilhængere af, at der er samfundsmæssig indsigt i finansielle institutter. Udnævnelserne sker for fire år ad gangen. For de landsdækkende pengeinstitutter udnævner jeg som industriminister de offentlige repræsentanter uden forudgående indstilling, mens jeg ved udnævnelse til lokale pengeinstitutter udnævner offentlige repræsentanter efter indstilling fra primærkommuner eller amtskommuner.

Men jeg kan sige, at jeg er forholdsvis frit stillet med hensyn til, hvem jeg udnævner; der er nemlig ikke fastsat bestemte krav om faglige kriterier for udnævnelse af offentlige repræ-

sentanter eller andre særlige kriterier for udnævnelser. Det fremgår ligefrem af betænkningen fra 1974, at det ikke er hensigten at stille krav om særlig indsigt i pengeinstitutsektoren. Ved udnævnelsen af en offentlig repræsentant måtte der i højere grad lægges vægt på, at den pågældende er i besiddelse af en god vurderingsevne og kendskab til de dele af samfundet, som banker og sparekasser virker i.

Jeg er åben over for at diskutere med Folketingets partier, hvilke specielle hensyn den offentlige repræsentant skal varetage. Jeg mener dog fortsat, at offentlige repræsentanter skal have samme rettigheder og pligter som andre bestyrelsesmedlemmer. Industriministeriet har for nylig afholdt et seminar for offentlige repræsentanter for at få diskuteret bl.a. denne problemstilling. Folketingets Erhvervsudvalg var som bekendt også inviteret. Jeg ved, at de offentlige repræsentanter fandt, at seminaret var en vældig god idé.

Andre muligheder for at forbedre arbejdsvilkårene for offentlige repræsentanter kan overvejes, og jeg er også åben over for at diskutere forbedringer, som man under drøftelserne i Folketinget måtte foreslå.

Men som sagt kan regeringen ikke gå ind for det foreliggende lovforslag – af de grunde, som jeg har nævnt.

Sonja Mikkelsen (S):

Da Socialdemokratiets ordfører vedrørende dette lovforslag, hr. Erling Olsen, ikke kan være til stede, skal jeg tilkendegive Socialdemokratiets opfattelse.

Dette lovforslag vil afskaffe de offentlige repræsentanter i pengeinstitutternes og realkreditinstitutternes bestyrelser, og efter at Fremskridtspartiet har fremsat sit lovforslag, har et bredt flertal i Folketinget desuden vedtaget også at indføre offentlige repræsentanter i forsikringsselskabernes bestyrelser; det var ganske vist uden Fremskridtspartiets stemmer.

For Socialdemokratiet er hovedbegrundelsen for, at de finansielle institutioner skal have offentlige repræsentanter i deres bestyrelser, at de arbejder med betroede midler. De offentlige repræsentanter i bestyrelserne skal derfor i deres arbejde lægge vægt på samfundsinteresser, men også på at sikre indskydernes og forsikringstagernes interesser. Socialdemokratiet har selv været initiativtager til at få offentlige re-

[Sonja Mikkelsen]

præsenterer ind i den finansielle sektors bestyrelser og vil ikke medvirke til at afskaffe dem igen.

Til gengæld vil vi i Socialdemokratiet gerne være med til – foruden det, som allerede er gennemført her i efteråret i forbindelse med ændringerne af aktieselskabslovgivningen – at sikre, at de enkelte bestyrelsesmedlemmer kan få yderligere muligheder for indsigt i virksomhedernes aktivitet og dermed også endnu bedre muligheder for at udføre det arbejde, de er sat til som offentlige repræsentanter. Det kan f.eks. være gennem ændringer af revisionslovgivningen, og det er måske også rimeligt at have en forventning om, at regeringen faktisk vil fremsætte forslag på dette område i næste folketingssamling.

I Socialdemokratiet går vi ud fra, at det brede flertal, der så sent som i december 1992 stod bag indførelsen af offentlige repræsentanter i forsikringssekskabers bestyrelser, også vil være det flertal, der afviser dette lovforslag fra Fremskridtspartiet.

Kirkegaard (KF):

Som industriministeren bemærkede, er der tale om en uændret genfremsættelse af et tidligere forslag. Jeg vil dog sige, at det er en sandhed med en vis modifikation. Så vidt jeg kan se, har fru Kirsten Jacobsen været fremme med skurebørsten og givet bemærkningerne en ordentlig omgang. Det var i øvrigt også tiltrængt, og jeg kan sige, at det er en medvirkende årsag til, at vi er endnu mere positive over for lovforslaget nu, end vi gav udtryk for ved førstebehandling for nogle måneder siden.

I Det Konservative Folkeparti har vi aldrig troet på nytteværdien af de offentlige repræsentanter i banker, sparekasser og realkreditinstitutioner. Vi stemte imod loven i 1974; vi mener, at bestemmelsen er en anakronisme fra den tid, hvor Berlinmuren endnu stod, hvor Bresjnev stadig væk var ved magten i Moskva, og hvor Socialdemokratiet endnu ikke havde klippet navlestrengen til marxismen over. Vi har meget svært ved at finde eksempler på, at der er positive historier i denne ordning her. Der sidder en ganske lang række udmærkede mennesker på disse bestyrelsesposter, men de synes ikke at blive sat til at løse opgaver, der ikke lige så godt kunne løses af ganske almindelige bestyrelsesmedlemmer. Så vi er indstil-

let på at medvirke til at få denne ordning afskaffet.

Jeg må naturligvis tage et teknisk forbehold med hensyn til paragraffernes nærmere udformning, men vi er indstillet på at støtte lovforslaget.

Pia Larsen (V):

Sidste gang vi behandlede et tilsvarende forslag fra Fremskridtspartiet om at afskaffe ministerudpegede bestyrelsesmedlemmer i pengeinstitutioner og realkreditinstitutioner, sagde jeg på Venstres vegne, at vi gerne ville have foretaget nogle undersøgelser, før vi tog endelig stilling til lovforslaget. I Venstre ønskede vi bl.a. at få afklaret, om der er forskel på offentlighedens opfattelse af de offentligt udpegede bestyrelsesmedlemmers opgaver og deres faktiske opgaver og muligheder. Hvis der ikke er overensstemmelse mellem disse to ting, risikerer bestyrelsesmedlemmerne at komme gevaldigt i klemme og således sidde i et utaknemligt job, som jeg ikke vil misunde nogen.

Den daværende industriminister arrangerede i efteråret et seminar med offentligt udpegede bestyrelsesmedlemmer fra hele landet. Dette seminar var fornuftigt nok, men bidrog kun i begrænset omfang til den afklaring, Venstre ønskede.

Venstres principielle holdning er dog fortsat, at vi er positive over for en afskaffelse af offentligt udpegede bestyrelsesmedlemmer, fordi vi ikke mener, at de spiller en anderledes rolle end andre bestyrelsesmedlemmer. Dermed være ikke sagt, at personer, der er aktive i samfundsdebatten på den ene eller anden måde, ikke er velegnede til et sådant bestyrelsesarbejde. De skal bare ikke udpeges af industriministeren, men af det enkelte selskabs generalforsamling som alle andre bestyrelsesmedlemmer.

Venstre vil gå ind i det kommende udvalgsarbejde med en positiv holdning til Fremskridtspartiets forslag. Vi mener, det vil være nyttigt med en oversigt fra industriministeren over antallet af eventuelle tilfælde – hvis der er nogen – hvor offentligt udpegede bestyrelsesmedlemmer faktisk har spillet en særlig rolle i denne egenskab.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

[**Sonja Mikkelsen**]

Det var jo overraskende tale fra både Venstres og De Konservatives ordførere. Så sent som i 1992 – ganske vist i regeringsposition – var de to partier med til at stemme dette forslag ned. I december 1992 fremsatte de to partier sammen med to partier, der nu sidder i regering, et ændringsforslag, der indebar, at man faktisk fik offentlige repræsentanter som bestyrelsesmedlemmer i forsikringsselskaberne, og det var selvfølgelig inspireret af, at der var et flertal i Folketinget, der syntes, at det var en god idé.

Nu vil jeg gerne spørge både hr. Kirkegaard og fru Pia Larsen, om man ikke mener, det er rimeligt at vedstå de holdninger, man tidligere har tilkendegivet, bl.a. ved afstemninger her i salen.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Først finder jeg det nødvendigt at understrege, at da lovforslaget i sin tid blev vedtaget første gang, stemte Venstre imod, og vores holdning er ikke ændret. Grunden til, at vi tidligere har været forbeholdne med hensyn til, om vi ville stemme for eller imod Fremskridtspartiets forslag, var, at vi følte, at området var for dårligt belyst. Derfor ville vi – som jeg sagde i min ordførertale før – gerne afvente nogle undersøgelser og se, hvordan sagerne stod nu. Disse undersøgelser har, som jeg sagde, ikke bidraget til nogen særlig opklaring, og derfor vil vi nu fastholde vores oprindelige holdning.

Med hensyn til de offentligt udpegede bestyrelsesmedlemmer i forsikringsselskaberne var vores holdning den, at enten skulle de være der over hele linjen, eller også skulle de ikke være nogen steder – primært ikke nogen steder.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Det er korrekt, at da loven om offentlige repræsentanter i bankers og sparekassers bestyrelser oprindeligt blev indført, var det imod Venstres og De Konservatives stemmer. Men da det lovforslag, som vi her har til behandling, og som jo er en genfremsættelse, sidste gang var til behandling i folketingssalen, nemlig i januar 1992, stemte hverken De Konservative eller Venstre for forslaget. Det burde man jo så have gjort i konsekvens af den holdning, som fru Pia Larsen her giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

Der er ingen tvivl om Det Konservative Folkepartis principielle holdning til dette spørgsmål. Som jeg gjorde rede for for et øjeblik siden, stemte vi imod bestemmelsen i 1974. Da vi havde førstebehandlingen af fru Kirsten Jacobsens forslag for nogle måneder siden – det tilsvarende forslag, dog med den modifikation, som jeg omtalte for et øjeblik siden – gav vor daværende ordfører også udtryk for denne principielle opfattelse. Og der er ikke sket noget som helst siden da, der kunne tælle i modsat retning.

Derfor er vi i dag kommet til den konklusion efter at have drøftet sagen, at vi nu er parate til at tage skridtet fuldt ud og afskaffe ordningen med de ministerudpegede repræsentanter. Vi tror simpelt hen ikke på nytteværdien af den, og når vi har den opfattelse, skal vi selvfølgelig også give udtryk for den her i folketingssalen.

At man så i en regeringsposition, selv om man har en principiel holdning, kan blive fedtet ind i et eller andet kompromisforsøg, skal ikke forhindre, at vi nu i den position, vi har i øjeblikket, kan gøre klart rede for vores principielle holdning, som altså er uændret.

Rahbæk Møller (SF):

Fra SF's side kan vi ikke støtte lovforslaget. Nu har vi netop indført offentlige repræsentanter i forsikringsselskaber, og så ville det være helt ulogisk, hvis vi umiddelbart efter pillede dem ud af pengeinstitutterne.

Men når det er sagt, skal jeg også sige, at vi jo hele tiden har ment, at disse offentlige repræsentanter burde bruges bedre. Jeg var glad for at høre ministerens tale, for det lød, som om han også er inde på de tanker, og ligesom den nuværende minister blev jeg da glad, da hans forgænger tog det skridt at indkalde til et seminar med repræsentanterne. Det var dog en begyndelse til at bruge dem aktivt, og jeg håber, at denne linje kan fortsætte; sådan forstod jeg også ministerens tale.

Samtidig vil jeg også sige, at det ikke kun er et spørgsmål om, hvilke pligter man pålægger dem, det er også et spørgsmål om, hvem man vælger. Og dér har jeg bestemt ikke været tilfreds med den hidtidige praksis. Den forhenværende minister blev berygtet for at udnævne sine politiske venner, herunder ikke mindre

[Rahbæk Møller]

end 4 medlemmer eller tidligere medlemmer af sin egen folketingsgruppe. Jeg håber ikke, at den nuværende minister vil fortsætte den praksis – ikke fordi der var noget galt med de medlemmer, der er udnævnt, men jeg tror ikke, de kan levere det tilstrækkelig kritiske modspil til bestyrelserne og direktionerne, som der ofte har været brug for. Faktisk vil jeg sige, at jeg tror, at en fru Kirsten Jacobsen ville gøre god fyldest i mange af disse bestyrelser. Hun ville netop kunne levere det kritiske modspil, der er brug for. Under den tidligere minister kunne det naturligvis ikke lade sig gøre at få fru Kirsten Jacobsen udnævnt, men jeg skal da gerne opfordre den nuværende minister til ved kommende lejlighed at sørge for at få fru Kirsten Jacobsen ind.

Men som sagt: Selve lovforslaget kan vi ikke støtte.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Først vil jeg da gerne kvittere for tilliden. Jeg ville jo nok være noget af en havkat i et hyttefad, og det er faktisk også sådan nogle, der egentlig burde sidde i bestyrelserne. Det har hr. Rahbæk Møller jo helt ret i. De dér partivenner, som bare sidder og logrer med halen, har man jo ikke megen gavn af. Det eneste, samfundet har ud af det, er, at der skal ofres en masse penge på nogle løncheck til dem hvert år.

Det er også grunden til, at dette lovforslag er genfremsat. Det er ikke, fordi vi ønsker at genere Folketinget den ene gang efter den anden og få det samme forslag stemt ned. Nej, det er, fordi der, da debatten blev rejst sidste gang, var et flertal her i Folketinget, som var enig i i hvert fald en del af det, jeg sagde. Vi ønskede principielt disse bestyrelsesmedlemmer ud, men vi sagde: Skal de endelig være der, skal de i det mindste gøre gavn for de penge, de får. Og så skal det være nogle mennesker, hvorom man ved, at de vil give bestyrelsen det kritiske modspil, der er brug for. Så skal de kunne melde tilbage til ministeren, når der er noget galt. Og det sagde vi på baggrund af et svar, vi fik om, at i fem år var der ikke nogen af dem, der havde gjort brug af nogen som helst af de rettigheder, de havde.

Selv om man har vedtaget, at disse bestyrelsesmedlemmer også skal ind i forsikrings-

skaberne, skal vi nok stille ændringsforslag – det er bare til beroligelse – så der bliver overensstemmelse mellem dette lovforslag og de principielle synspunkter. Når de alligevel skal sidde med de samme rettigheder og forpligtelser – det er det, den nye industriminister lige har sagt – er det ligegyldigt, om det er den tidligere industriminister eller den nuværende industriministers venner, der sidder der. Så er det kun nogle mennesker, der sidder for at få et velbetalt ben, og de giver befolkningen en falsk tryghed. Det er nogle vagthunde, som hverken har kløer eller næb, ører eller mund.

Lone Dybkjær (RV):

På baggrund af fru Kirsten Jacobsens sidste udtalelser vil jeg godt vove den påstand, at fru Kirsten Jacobsen ikke kender alle dem, der sidder i bestyrelserne, og heller ikke, hvad de udfører af arbejde – sagt i al stiltfærdighed.

Jeg skal så starte med at sige, at Det Radikale Venstre ikke støtter det af Fremskridtspartiet fremsatte lovforslag. Men når det er sagt, synes jeg, der er god basis for, at vi diskuterer de offentlige repræsentanters rolle.

Sådan som det er i øjeblikket, er der ingen tvivl om, at de udøver nøjagtig de samme funktioner som de øvrige bestyrelsesmedlemmer, idet vi har en eller anden mening om, at de offentlige repræsentanter naturligvis i særlig grad varetager samfundsinteresser, som jo ikke er specielt defineret. Jeg synes derfor, der er behov for en nærmere drøftelse af, hvordan sådanne samfundsinteresser – hvis man mener, det er det, der skal være vores overordnede syn – kan varetages.

Den tidligere industriminister indkaldte til et seminar. Jeg var selv tilhænger af, at der blev arrangeret et sådant seminar. Jeg havde nok en eller anden forestilling om, at der var behov for en lukket drøftelse af de problemer, der rejser sig rundt omkring, når offentlige repræsentanter sidder med i bestyrelserne. Og jeg vil egentlig derfor opfordre industriministeren til at prøve på at tage en nærmere kontakt med nogle offentlige repræsentanter – hvordan industriministeren ønsker at udvælge dem, skal jeg ikke blandé mig i – men sådan, at man under helt fortrolige former prøver at få en drøftelse af, hvad man kunne forestille sig at de offentlige repræsentanters rolle skulle være, hvilken indsigt de får, hvor de rent faktisk kan

[Lone Dybkjær]

komme til at give lyd fra sig, og hvor de ikke kan.

Det er klart, at klemmen på de offentlige repræsentanter er, at de sidder med et bestyrelsesansvar, som også indebærer, at de ikke må sige noget. Det vil sige, at i det omfang der er behov for det – hvis man mener, at der direkte foregår ulovligheder – er det klart nok, at så kan de gribe ind, de kan gå til Finanstilsynet, og hvad ved jeg. Men reelt har de offentlige repræsentanter ikke nogen mulighed for at sige fra i den grå zone med hensyn til, hvad der foregår i en bank.

Og det problem synes jeg vi er nødt til at gennemdrøfte noget nærmere. Dette sker ikke ved hjælp af disse ikke særlig behagelige bemærkninger, fru Kirsten Jacobsen er kommet med. Jeg synes, det havde været mere regulært at tage dette problem op i stedet for at sige, at ingen offentlige repræsentanter udfører et nytigt arbejde, for det ved fru Kirsten Jacobsen formentlig ikke alt om. Men der er behov for at diskutere i fortrolighed, hvad offentlige repræsentanter kan få at vide. Det er klart, de kan gå videre, når der er ulovligheder, men der kan være problemer med en eller anden linje omkring en virksomhed, som det kan være vanskeligt for offentlige repræsentanter at håndtere, og som de mere eller mindre bindes op på, selv om de tager afstand på bestyrelsesmøder.

Det problem vil jeg gerne opfordre industriministeren til at prøve at diskutere lidt nærmere, for her ligger et uafdækket område.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne sige til fru Lone Dybkjær, at selv om jeg ikke kender alle de udpegede offentlige repræsentanter, gjorde jeg mig den ulejlighed at stille nogle spørgsmål vedrørende deres arbejde, hvilken rolle de har spillet de seneste 5 år. De spørgsmål er besvaret af den tidligere boligminister, og det er helt klokkeklart, at repræsentanterne ikke har taget forbehold over for bestyrelsesberetninger eller regnskaber eller udnyttet andre af de rettigheder, som er beskrevet i lovgivningen.

Og fru Lone Dybkjær ved også godt, at under den forrige debat gav jeg udtryk for det synspunkt, at hvis et politisk flertal herinde bestemte sig for, at de offentlige repræsentanter skulle være der, måtte jeg jo acceptere det;

men jeg håbede også, at det samme politiske flertal ville tage ansvaret for, at de fik nogle pligter, så borgerne ikke følte denne falske trykthed. Ved den lejlighed gav fru Lone Dybkjær udtryk for på Det Radikale Venstres vegne, at det var hun enig i, og derfor er jeg meget skuffet over, at efter det år, der er gået, hvor dette politiske flertal nu også har inddraget forsikringsselskaberne, har man ikke været håndfast og simpelt hen lavet nogle instrukser.

Den nye industriminister har jo lige bekræftet – nøjagtig som den tidligere industriminister – at disse offentligt udpegede bestyrelsesmedlemmer har nøjagtig samme rettigheder og forpligtelser som andre. Men hvis de har det, og hvis de ikke har gjort noget af det, de har ret til, gennem de sidste 5 år, har jeg heller ikke noget håb for fremtiden, og så bør de ikke sidde der.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes helt ærligt, at fru Kirsten Jacobsen plejer at være bedre; jeg synes slet ikke, fru Kirsten Jacobsen tager sagen alvorligt.

Fru Kirsten Jacobsen ved udmærket godt, at den tidligere industriminister ønskede at arrangere et eller andet åbent seminar med adgang for pressen, og fru Kirsten Jacobsen ved også, at der var medlemmer af Erhvervsudvalget – herunder jeg selv – der syntes, det var en dårlig idé at lave det på den facon, fordi vi ikke ville få nogen ordentlig drøftelse. Men det var nu den forrige industriministers opfattelse.

Jeg skal ikke stå her og forsvare den nye industriminister, men den nye industriminister har altså ikke haft særlig lang tid på sin plads; og derfor har jeg også håb om, at den nye industriminister vil tage et anderledes initiativ, end den tidligere industriminister gjorde, for jeg tror, den nye industriminister kan se, at der er et problem her.

Så siger fru Kirsten Jacobsen, at hun har undersøgt alt muligt. Jamen problemet er jo, at man ikke kan undersøge bestyrelsesreferater. De er ikke offentligt tilgængelige, de vedkommer kun bestyrelsen, og derfor kan fru Kirsten Jacobsen ikke sige, at der er ingen som helst offentlige repræsentanter, der har taget forbehold over for noget som helst. Det aner fru Kirsten Jacobsen ikke noget om.

[Lone Dybkjær]

Fru Kirsten Jacobsen kan derimod godt sige, at boligministeren eller industriministeren eller en hvilken som helst minister ikke ved noget om det. Det er ganske rigtigt, for han eller hun kan ikke få de oplysninger. Bestyrelsesmøderne er lukkede, referaterne er fortrolige, en minister kan ikke udbede sig referater fra et hvilket som helst bankbestyrelsesmøde. Men fru Kirsten Jacobsen kan i hvert fald ikke sige, at min holdning er ændret; tværtimod synes jeg, det er vigtigt at slå fast, at jeg gik længere end sidste gang med hensyn til at gøre noget ved problemerne. Jeg opfordrede den nye industriminister til at indkalde nogle af de offentlige repræsentanter og prøve at tage en diskussion om, i hvilket omfang der rent faktisk var nogle konflikter mellem det at varetage nogle samfundsinteresser i forhold til almindeligt bankbestyrelsesarbejde. . . Undskyld, hr. formand, der er noget galt med den gule lampe, den lyser ikke; derfor så jeg pludselig den røde lampe, og derfor er jeg ikke gået ned noget før.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg sige til fru Lone Dybkjær, at det handler jo ikke bare om bestyrelsesreferaterne. Jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at man godt kan have taget alle mulige forbehold her, og at det er der ikke nogen der kan vide noget om. Det var egentlig heller ikke det, jeg sagde.

Men lad os tage en offentligt udpeget repræsentant, f.eks. i et af realkreditinstitutterne, hvor alt går helt rivegalt, og hvor alle bagefter kan se, at det går rivegalt. Den pågældende har måske sagt på lukkede bestyrelsesmøder, at han tager forbehold over for tingene, osv. osv., og det kommer ikke frem nogen steder. Men man aflægger jo regnskab en gang om året i det pågældende realkreditinstitut eller i den pågældende bank, og så har de offentlige repræsentanter en ret i medfør af lovgivningen, nemlig til at forlange et tillæg til bestyrelsesberetningen, hvor de gør vrøvl over regnskabet. Det er der aldrig nogen sinde nogen af dem der har gjort, i hvert fald ikke inden for den 5-årige periode, som jeg har undersøgt, og det er nok så talende og nok så betegnende for situationen.

Der var engang – sådan lyder alle historier, og det blev også en historie – en offentlig re-

præsentant, som vovede at sige, at han ville gøre det i forbindelse med en regnskabsaflæggelse, men det blev vedkommende meget hurtigt talt fra ved at blive indkaldt på matriklen i et af ministerierne, for det ville ikke se pænt ud.

Der er for øvrigt også blevet spurgt, om det kræver en lovændring, hvis disse offentlige repræsentanter skal have særlige beføjelser eller særlige pligter ud over dem, der påhviler de andre bestyrelsesmedlemmer. Det er tilfældet, og så vil fru Lone Dybkjær eller andre jo få lejlighed til i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag at komme med de nødvendige ændringsforslag for at give dem de særlige pligter eller beføjelser, som det politiske flertal, fru Lone Dybkjær tilhører, ønsker at de skal have.

Anden næstformand (Grove):

Fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning, og så tror jeg, vi snart går tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er jeg meget enig med formanden i, for fru Kirsten Jacobsen bliver jo blot ved med at sige det samme, uanset hvad man siger.

Fru Kirsten Jacobsen kan ikke vide, hvilke forbehold der er taget under bestyrelsesmøderne; man kan ikke vide, hvilke ændringer der er sket på basis af disse forbehold, og det er ikke i alle tilfælde, man kan komme med kommentarer til f.eks. regnskabsaflæggelsen. Fru Kirsten Jacobsen kan heller ikke vide, om der er nogle offentlige repræsentanter, der har henvendt sig til Finanstilsynet; det bliver nemlig også behandlet fortroligt. Derfor taler fru Kirsten Jacobsen meget generelt om noget, fru Kirsten Jacobsen ikke kender i detaljer, og derfor synes jeg faktisk, at fru Kirsten Jacobsen snarest skulle sige positivt, at der er behov for at tage en fortrolig drøftelse med de offentlige repræsentanter.

Men det har ingen som helst mening, hvis det ikke netop bliver en fortrolig drøftelse, og derfor vil jeg opfordre industriministeren til at finde ud af, om det er muligt at fastlægge nogle generelle retningslinjer på basis af sådanne drøftelser. Der arbejdes ganske vist med det, men det er vanskeligt; det store problem er jo ikke de klart ulovlige eller lovlige ting, men

[Lone Dybkjær]

derimod gråzoningene. Det er netop også dem, man ikke kan lovgive præcist om; det er her, vi kunne tale om lovens ånd og ikke om lovens bogstav, og det er her, man kan prøve at tage nogle særlige samfundsmæssige hensyn. Det er netop det område, det vil være interessant at få afdækket, og det er her, jeg er fuldstændig overbevist om at konflikterne findes.

Så kører fru Kirsten Jacobsen også frem med sit yndlingsemne, realkreditinstitutterne. Hvad der er foregået her, skal jeg sådan set ikke blande mig i; det kan da også godt være, at der er nogle, der har svigtet. Men foreløbig har vi jo ikke haft den konstruktion her, at nogle bliver udpeget alene i kraft af deres personlige stilling, og her ville det jo være interessant, om det gjorde nogen forskel. Det synes jeg vi er nødt til at diskutere, og jeg synes også, vi er nødt til at diskutere, om det derfor giver mulighed for et særligt arrangement med hensyn til de offentligt udpegede.

Anden næstformand (Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Merethe Due Jensen (KRF):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Kirsten Jacobsen, har med stor dygtighed og ildhu fokuseret på bestyrelserne i de finansielle institutioner, og jeg er overbevist om, at mange bestyrelsesmedlemmer er blevet vækket med et sæt, og at den mere eller mindre rutinemæssige bestyrelsesindsats er blevet afløst af større ansvarlighed og opmærksomhed. Det er ligeledes mit indtryk, at forsikringsselskaberne har oplevet et boom af nytægninger af bestyrelsesansvarsforsikringer. Og alt det skyldes til en vis grad fru Kirsten Jacobsens indsats; det skal der ikke lyde utak for.

Imidlertid er det Kristeligt Folkepartis opfattelse, at der fortsat skal være offentlige repræsentanter i pengeinstitutter og realkreditinstitutter; men der skal stilles større krav til de ministerudpegede bestyrelsesmedlemmer, hvervet skal ikke være et ben for gode partisoldater. Repræsentanterne skal have den faglige baggrund og ekspertisen i orden, og jeg er overbevist om, at industriministeren vil være opmærksom på dette forhold.

Efter vores opfattelse vil en fjernelse af de ministerudpegede repræsentanter betyde en svækkelse af bestyrelsesarbejdet, og vi kan

derfor ikke gå ind for det foreliggende lovforslag.

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg starte med at sige, at jeg er i hvert fald glad for, at debatten om de offentlige repræsentanters rolle igen kan blive taget op.

Jeg er selvfølgelig også glad for udmeldingen fra både Venstre og Det Konservative Folkeparti om, at nu har man prøvet det så længe og set, at det ikke har haft nogen samfundsgavnlig effekt – snarere det modsatte – så derfor kan man lige så godt give op og sige, at de bør ikke være der. Det er også Fremskridtspartiets principielle holdning; det er den, vi giver udtryk for med lovforslaget. Men det er klart, at der også skal være logik i tingene; der mangler et ændringsforslag, som tager højde for forsikringsselskaberne, men det kan vi jo lave under udvalgsarbejdet; det er jo noget, der er kommet til senere.

Det er da rigtigt, som hr. Kirkegaard sagde, at vi har ændret lidt på bemærkningerne. Det skyldes, at hvis vi fremsætter et forslag, vil vi jo gerne have, at man forholder sig til det egentlige, nemlig lovteksten, og ikke bliver stødt over bemærkningerne. Og så må man jo hellere ændre bemærkningerne, ellers mener man jo ikke noget med teksten, og det er det, vi egentlig har taget ved lære af.

Fru Lone Dybkjær sagde, at det vanskelige område er gråzoneområdet. Det kan være meget rigtigt, men hvis der ikke engang er taget forbehold over for direkte ulovligheder – f.eks. i form af tillæg til enten bestyrelsens beretning eller regnskabet – hvorfor i alverdens riger og lande tror fru Lone Dybkjær så, at man har taget forbehold over for gråzoneområderne? Og når jeg nævner realkreditinstitutterne, kunne jeg da lige så godt have nævnt nogle af de store banker; men her i Folketinget har vi altså set Finanstilsynets store revisionsberetning vedrørende realkreditinstitutterne. Vi kan altså se, hvad der virkelig er sket, og derfor er det ikke bare nogle historier, jeg står og fortæller Folketinget. Man kan forholde sig til nogle undersøgelser, som er foretaget af myndigheder, der hører under regeringen.

Og de har jo klart vist, at der er sket noget direkte ulovligt. Man kan bare tage to ganske små eksempler, nemlig fjernelsen af lånernes reservefonde på 2,75 mia. kr. i KD og på over 3

[Kirsten Jacobsen]

mia. kr. i Nykredit. Der er tale om direkte ulovligheder, og det er fastslået af både Justitsministeriet og alle tænkelige andre instanser. Men den offentlige repræsentant, som har sidet i disse bestyrelser på disse tidspunkter, har ikke taget forbehold nogen steder, og det forekommer meget betænkeligt. Hvis man samtidig siger – og det står der jo at man skal – at man skal tage samfundsmæssige hensyn, være den vagthund for forbrugerne, som fru Lone Dybkjær ofte har omtalt, forekommer det højst betænkeligt.

Det forekommer også højst betænkeligt, når man hører en udtalelse af en af de offentlige repræsentanter, som er trådt ud af mørket. Den offentlige repræsentant i Nykredits styrelsesråd udtaler, at det hjælper jo ikke noget med offentligt udpegede repræsentanter, for så laver man bare en fusion, ændrer concernkonstruktionen, således at alle beslutninger osv. træffes i holdingselskabet. Her har det offentlige ikke nogen repræsentation, og så har man alligevel ikke indsigt i noget som helst. Hvad er den offentlige repræsentant så værd, hvis man bare for skams skyld bibeholder realkreditinstituttet – her skal man ifølge lovgivningen have en offentlig repræsentant – hvis alle beslutninger og alle kapitalbevægelser vedtages på etagen ovenover i et holdingselskab?

Det er den måde, erhvervslivet har gebærdet sig på hidtil, og det er sket med dette Tings fulde velsignelse. Det kan man jo så synes om eller lade være med, men et politisk flertal har nu engang accepteret, at sådan er det. Men derfor synes jeg, at dette politiske flertal, som stadig fastholder de offentlige repræsentanter, må mande sig op til at sige: Hvis vi ønsker, at de skal være der, må vi komme med nogle konkrete ændringsforslag til lovgivningen – det kræves der nemlig – hvori vi beskriver, hvilken rolle de skal have, hvilke funktioner de skal have, for ellers opnår vi jo kun, at sangen får en lidt anden tonart fra den tidligere til den nuværende industriminister, men der sker ikke noget som helst andet.

Ligesom fru Lone Dybkjær forventer jeg faktisk heller ikke, at den nuværende industriminister på så kort tid skulle kunne komme med en fiks og færdig melding, men jeg var overrasket over, at de første ord var, at disse bestyrelsesmedlemmer havde nøjagtig samme rettigheder og forpligtelser som andre bestyrel-

sesmedlemmer. Man kunne have tonet den del ned, hvis man havde intentioner om at give dem en rolle at spille, men det tror jeg ikke man har. Og hvis det kun skal være en betaling til gamle partivenner, synes jeg ikke, at vi skal have dem, bl.a. af den vigtige grund, at ganske almindelige mennesker tror, at den offentlige repræsentant er sådan en slags forbrugervagthund, som råber op, hvis tingene ikke går rigtigt til. Hvis det ikke sker – og det gør det ikke – så er det simpelt hen bedre, at man ikke giver befolkningen den falske tryghed.

Jeg har jo ikke noget stort håb om, at vi kan få lovforslaget vedtaget – heller ikke denne gang – men jeg kan måske håbe på, at det politiske flertal, der stadig holder på, at disse offentlige repræsentanter skal være der, nu også vil mande sig op. Forhåbentlig skal vi ikke om et eller to år igen have en debat, fordi der intet er sket, bortset fra at man har holdt et eller andet snakkeseminar, mens lovgivningen, pligterne og rettighederne, hele situationen, er nøjagtig den samme, og at den eneste forskel blot er farven på den minister, der har udpeget repræsentanterne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54 :

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af visse bestyrelsesmedlemmers og direktørers ansvar.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 12/1 93).

Forslaget sattes til forhandling.